

В. К. Чумаченко

Орел Василь Миколайович

ОРЕЛ Василь Миколайович (10. 01. 1928, станиця Васюринська, нині Краснодар. краю, РФ – 31. 08. 1987, Миколаїв) – літературознавець, краєзнавець, громадський діяч. Закін. Краснодар. пед. інститут (1950). Учителював у Дагестані, на Кубані й у Сибіру. Повернувшись на Кубань, 1961–65 працював у рай. г. «Советское казачество», завучем Малотенгін. станич. школи (Краснодар. край). Тут О. заснував єдину на Кубані укр. бібліотеку (знищена після його від'їзду), а також до 150-річчя від дня народж. Т. Шевченка разом із дружиною Ларисою 1963 організував місц. музей укр. поета: зібрано понад 200 експонатів, які були розгорнуті в новому приміщенні школи, створ. 9 відділів – «Життєвий шлях поета», «Шевченко-художник», «Кобзар на Кубані», «Дружба Тараса Шевченка й Якова Кухаренка», «Твори Т. Г. Шевченка мовами народів світу» тощо. За кілька місяців музей було закрито, а його організатора звинувачено в укр. націоналізмі. 1965 О. виїхав в Україну, спочатку працював на Донбасі – у волновас. г. «Знамя труда» (1965–67), тельманів. г. «Путь Октября» та ред. на місц. радіо (1967–73), від 1973 – у Миколаєві: методист, завідувач відділу обл. Центру нар. творчості. Досліджував історію укр. періодики на Кубані, популяризував творчість українськомов. кубан. письменників – Я. Кухаренка, В. Мови-Лиманського, Я. Жарка, М. Пимоненка, В. Потапенка та ін. Автор числен. літературозн. статей, зокрема з шевченкіани: «Шевченківський музей на Кубані» // «Друг читача», 1963, 17 січня; «Т. Шевченко на Кубані» // «Українська мова і література в школі», 1964, № 4; «Відшукаємо рукописи Т. Шевченка» // «Вітчизна», 1965, № 1; «Зв'язки Т. Г. Шевченка з Кубанню» // «Український історичний журнал», 1967, № 3; «Т. Г. Шевченко і Кавказ» // «Наша культура [Варшава]», 1969, № 3; «Сучасник Т. Г. Шевченка (Я. Г. Кухаренко)» // «Друг читача», 1975, 25 вересня; «Кубанская шевченкиана» // «Кубань – Україна: питання історико-культурної взаємодії», Краснодар, 2011, вип. 5.

Основні праці

Коста Хетагуров и Украина. Орджоникидзе, 1981; Атаман Кухаренко и его друзья. Краснодар, 1994; В поисках истины. Краснодар, 2006.

Рекомендована література

1. Лобан В. Кобзарь на Кубани // Сельс. жизнь. 1963, 26 марта;
2. Зленко Г. Чи був Шевченко на Миколаївщині? (з приводу однієї публікації В. Орла: [у газеті «Южная правда»]) // ЛУ. 1975, 6 черв.;
3. Гребенюк Г. Пам'яті Василя Орла: [Некролог] // Наше слово. 1988, 17 квіт.;
4. Чумаченко В. К. Отец кубанской этнографии и фольклористики // Культур. жизнь Юга России. 2004. № 2;
5. Його ж. Кубанский краевед-украинофил В. Н. Орел: вехи жизни и творчества // Донец. вісн. НТШ. 2007. Т. 18;
6. Историко-культурное наследие Кубани и научно-исследовательская деятельность В. Н. Орла: К 80-летию со дня рожд.: Мат. краевой науч. конф. Краснодар, 2008;
7. Материалы к биобиблиографическому словарю В. Н. Орла (1928–1987). Краснодар, 2015;
8. Василий Николаевич Орел: Биобиблиогр. указ. Краснодар, 2015.

Бібліографічний опис:

Орел Василь Миколайович / В. К. Чумаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75675>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).